

Το «Θέμα Κεφαλληνίας»

(τέλη 8^{ου} αι. μ.Χ. – 1185)

Πέτρος Πετράτος

Το 395 μ.Χ., με το χωρισμό του Ρωμαϊκού κράτους, η Κεφαλονιά εντάσσεται στο ανατολικό τμήμα, αυτό που αργότερα θα μετεξελιχθεί στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία. Κατά την πρωτοβυζαντινή περίοδο αποτελούσε, κατά διαστήματα, τμήμα της επαρχίας Ιλλυρικού, μετά της διοίκησης Μακεδονίας, αργότερα της επαρχίας Αχαΐας και τέλος του Θέματος της Ελλάδας, για να αποσχιστεί από αυτό στις αρχές του 9ου αιώνα και να αποτελέσει την έδρα του **Ναυτικού Θέματος Κεφαλληνίας**, το οποίο περιελάμβανε τα **ιόνια νησιά και πιθανόν για κάποιο διάστημα και ορισμένα από τα παράλια της Δ. Στερεάς και της Ηπείρου**. Το Θέμα αυτό επανδρωμένο με εμπειροπόλεμες ναυτικές δυνάμεις μετατράπηκε σε αμυντικό προπύργιο του Βυζαντίου στις επιθέσεις των Αράβων-Σαρακηνών και Νορμανδών.

Κατά την περίοδο αυτή το διοικητικό και εκκλησιαστικό κέντρο του νησιού φαίνεται ότι βρισκόταν στο δυτικό τμήμα του, στην Παλική και συγκεκριμένα στον Άγιο Γεώργιο Ανωγής, όπου εξάλλου έχουν εντοπιστεί θεμέλια μεσαιωνικού κάστρου και βασιλικής. Από το μέρος εκείνο οι Βυζαντινοί μπορούσαν αποτελεσματικότερα να ελέγχουν και να επιτηρούν την Αδριατική και το Ιόνιο. (Αυτή, μάλλον, την περιοχή πρέπει να εννοεί ως έδρα της Λατινικής Επισκοπής, μετά την κατάργηση της Ορθόδοξης το 1204, το «Πρακτικόν της Λατινικής Επισκοπής Κεφαλληνίας» του 1264).

Ωστόσο, από τα μέσα του 11ου αιώνα η ασφάλεια του ιονίου χώρου έχει μπει σε διαρκή κίνδυνο και το Θέμα Κεφαλληνίας αδυνατεί να παίξει το ρόλο του, αφού οι Νορμανδοί επιδρομείς εύκολα το νικούν και περνούν στην απέναντι ηπειρωτική Ελλάδα. Η Κεφαλονιά, εξάλλου, έχει συνδυαστεί με το θάνατο του Νορμανδού αρχηγού Ροβέρτου Γκυϊσκάρδου: κατά την πρώτη επιδρομή του και ευρισκόμενος στο θαλάσσιο χώρο βόρεια της Παλικής προσβλήθηκε από ελonoσία και, καθώς κατευθυνόταν προς το λιμάνι της Πανόρμου, πέθανε (1085) – γεγονός που ονομάτισε το λιμάνι εκείνο (Porto Wiscardi και με παραφθορά Φισκάρδο).

Στη συνέχεια, το νησί λεηλατήθηκε από τον πιζανικό στόλο (1098-1099) και λίγο αργότερα το κατέλαβαν οι Βενετοί, μέχρι που εξαναγκάστηκε ο βυζαντινός αυτοκράτορας να τους παραχωρήσει νέα εμπορικά προνόμια. Η τρίτη νορμανδική επίθεση κατά του Βυζαντίου συνοδεύτηκε από λεηλασίες και εξανδραποδισμό μεγάλου μέρους του νησιωτικού πληθυσμού (1147). Αλλά και τα επόμενα 40 χρόνια, κατά τα οποία το νησί θα παραμείνει τμήμα του Βυζαντινού κράτους, δε θα αποφύγει νέες επιδρομές και καταστροφές.

Απόσπασμα από το άρθρο «Η Κεφαλονιά στο διάβα του χρόνου» του Πέτρου Πετράτου

http://petrospetratos.blogspot.com/2014/05/blog-post_28.html